

Resultaten vervolgonderzoek flora en fauna

Scheibaan 17, Oisterwijk

titel rapport
**Resultaten vervolgon-
derzoek flora en fauna**

datum
30 november 2021

projectnummer
P02913

opdrachtgever
JFG Real Estate BV

BRO
projectleider
JR

opgesteld door
NL

interne controle
MvdS

bron Kaft
MvdS

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

*"Wie nieuwe oevers wil bereiken,
moet het water tot zijn weg maken."*
Rainer Höh

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3	6 Conclusie	11
1.1 Aanleiding	3	7 Bronnen	12
1.2 Doel	3	8 Verklarende Woordenlijst	13
2 Omschrijving plangebied	3		
2.1 Huidige situatie	3		
2.2 Toekomstige situatie	3		
3 Werkwijze	5		
3.1 Vleermuizen	5		
3.2 Marterachtigen	5		
3.3 Reptielen	6		
3.4 Amfibieën	6		
3.5 Libellen	6		
4 Resultaten	8		
4.1 Vleermuizen	8		
4.1.1 Verblijfplaatsen	8		
4.1.2 Foeragerende vleermuizen	8		
4.1.3 Vliegroutes	8		
4.2 Marterachtigen	8		
4.3 Reptielen	8		
4.4 Amfibieën	8		
4.5 Libellen	8		
4.6 Overige soorten	8		
5 Effectenbeoordeling en toetsing	10		
5.1 Vleermuizen	10		
5.2 Marterachtigen	10		
5.3 Reptielen	10		
5.4 Amfibieën	10		
5.5 Libellen	10		
5.6 Overige soorten	10		

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om de verblijfsrecreatie op het terrein uit te breiden, en een Health Hub te realiseren. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO¹, is vastgesteld dat bij de werkzaamheden verschillende beschermde soort(groep)en aanwezig kunnen zijn. Naar aanleiding hiervan is soort-specifiek onderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2021, om de aan- of afwezigheid van deze soorten en verblijfplaatsen hiervan vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in de te slopen bebouwing?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Zijn er beschermde amfibieën aanwezig in de betreffende vijvers?
- Zijn er beschermde soorten libellen aanwezig in het ven?
- Zijn er beschermde (kleine) marterachtigen aanwezig binnen het plangebied?
- Zijn er beschermde reptielen aanwezig binnen het plangebied?

- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nest- en/of verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van een beschermde soort?
- Leidt de ontwikkeling tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige nest- en verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de gebouwen hebben voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingsproject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen ten zuidoosten van Oisterwijk, tussen de Kampina en de Oisterwijkse Bossen en Vennen. De Scheibaan is een straat met veel verblijfsrecreatie, waarvan het plangebied onderdeel is. In figuur 2 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied bestaat momenteel uit een bebost terrein, met in het zuiden een ven/vijver. In het noorden is een hoofdgebouw aanwezig en verspreid over het terrein staan vakantiehuisjes. In figuur 3 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 1, 4 en 5 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens om Healthhub Oisterwijk te realiseren. In de gewenste eindsituatie worden alle woningen recreatief gebruikt of gebruikt door deelnemers van trainingen, workshops etc. van het health concept. Hierbij zal het hoofdgebouw verbouwd worden en worden er tiny houses gerealiseerd. De huidige woningen worden mogelijk gesloopt of gerenoveerd. De uitbreiding vindt mogelijk deels plaats in de groenstrook langs de randen van het perceel. Ook wordt het ven in het zuiden mogelijk uitgebreid.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek.

Figuur 1: Huidige hoofdgebouw

Figuur 2: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 3: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 4: Ven in zuiden plangebied

Figuur 5: Oostrand plangebied

Figuur 6: Toekomstige situatie plangebied

3 Werkwijze

3.1 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode half mei tot en met september 2021 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken per deelgebied uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. Omdat het niet reëel is om de hele nacht binnen een of meerdere deelgebieden te zoeken naar laatvliegers, hebben in de periode half mei - half juli twee gerichte avondrondes (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 30 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Daar kraamgroepen van de gewone dwergvleermuis door het in- en uitvliegen in deze eerste twee uur ook goed waarneembaar zijn, dit mede in verband met de groepsgrootte en het tijdig terugkomen om de jongen te zogen, is een voldoende betrouwbaar beeld verkregen omtrent de aan/afwezigheid van kraamverblijfplaatsen. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde

(vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Vervolgens hebben in de periode half augustus - eind september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Door de beperkte hoogte van de bebouwing zijn (massa-)winterverblijfplaatsen op voorhand uitgesloten. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor

het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid beneden de 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 1).

3.2 Marterachtigen

Ten behoeve van het onderzoek naar steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel zijn 2 methodes gebruikt. Voor de bunzing en steenmarter is gebruik gemaakt van twee wildcamera's (Browning 2018 Strike Force Pro XD). Deze zijn op een geschikte locatie tussen het opgaand groen in het noordwesten en zuidoosten van het plangebied geplaatst. Voor de wezel en hermelijn is gebruik gemaakt van sporenbuizen. In totaal zijn 20 sporenbuizen geplaatst op geschikte locaties binnen het plangebied. Hierbij zijn pvc-buizen van 50 cm lengte gebruikt. Hierin bevindt zich een plankje met inktkussen, met aan beide zijdes een lichtgekleurde ondergrond. Als inkt is gebruik gemaakt van een mengsel van paraffineolie en houtskoolpoeder. De materialen hebben 6 weken in het gebied gestaan in de meest actieve periode van kleine marterachtigen, namelijk van 7 juli 2021 t/m 18 augustus 2021. Op 28 juli zijn de camera's tussendoor uitgelezen en de sporenbuizen gecontroleerd op sporen en schoongemaakt (zie tabel 1).

De combinatie van deze inventarisatiemethodes is geschikt voor de genoemde soorten. De hoeveelheid materiaal en de duur van het onderzoek voldoet aan het document “Handleiding Kleine Marters in relatie tot soortbescherming” van de provincie Noord-Brabant.

3.3 Reptielen

Voor het onderzoek naar de levendbarende hagedis en hazelworm zijn op 28 april 2021 10 herpetoplaten (groene damwandplaat, circa 120x50cm) binnen het plangebied geplaatst (figuur 13). Minimaal 1 maand hierna zijn 4 controlerondes uitgevoerd, tot en met eind augustus, waarbij platen werden gelicht, en ook op zicht is gezocht naar individuen (zie tabel 1). Veldrondes zijn uitgevoerd volgens het Kennisdocument Levendbarende Hagedis van BIJ12, versie 1.0 juli 2017 en de soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017) van het Netwerk Groene Bureaus.

3.4 Amfibieën

Om de aanwezigheid van verschillende soorten amfibieën te toetsen zijn meerdere bezoeken gebracht aan de vijvers binnen het plangebied. Om aanwezigheid van Alpenwatersalamander, vinpootsalamander, kamsalamander, heikikker en poelkikker te toetsen zijn in de periode april – juli twee avondrondes uitgevoerd, in mei-juni twee bezoeken overdag, en in augustus – september twee bezoeken overdag. Hierbij is geschept naar adulten, juvenielen en larven, gezocht naar eitjes op de watervegetatie, en 's avonds gezocht met een zaklamp en geluister naar koren (zie tabel 1). Deze inspanning voldoet aan de Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017) van het Netwerk Groene Bureaus.

3.5 Libellen

Ten behoeve van het onderzoek naar de gevlekte witsnuitlibel, oostelijke witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel en speerwaterjuffer zijn in de periode mei – juli drie veldbezoeken uitgevoerd (zie tabel 1). Hierbij is op zicht met een verrekijker de aanwezigheid van de betreffende libellensoorten beoordeeld.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Weersomstandigheden
28 april 2021	10.00-12.00	Plaatsen reptielenplaten; scheppen amfibieën	18°C Wind 3 Bft. Vrijwel geheel bewolkt, zonder neerslag
13 mei 2021	13.00-15.00	Libellen op zicht; Scheppen amfibieën	17°C Wind 2 Bft. Vrijwel geheel bewolkt, zonder neerslag
28 mei 2021	21.34-23.34	Vleermuizen (zomer- en kraamverblijfplaatsen) en amfibieën (zaklamp en luisteren)	16°C Wind 2 Bft. Zwaar bewolkt, zonder neerslag
4 juni 2021	12.00-15.00	Controleren reptielenplaten; scheppen amfibieën; libellen op zicht	25°C Wind 2 Bft. Zwaar bewolkt, zonder neerslag
25 juni 2021	22.01-00.01	Vleermuizen (zomer- en kraamverblijfplaatsen); amfibieën (zaklamp en luisteren)	19°C Wind 2 Bft. Geheel bewolkt, zonder neerslag
7 juli 2021	09.00-12.00	Plaatsen materialen marters; controleren reptielenplaten; scheppen amfibieën; libellen op zicht	19°C Wind 2 Bft. Half bewolkt, zonder neerslag
28 juli 2021	09.00-12.00	Controleren materialen marters; controle reptielenplaten; libellen op zicht	17°C Wind 3 Bft. Zwaar bewolkt, zonder neerslag
10 augustus 2021	04.16-06.16	Vleermuizen ochtend (zomerverblijfplaatsen)	12°C Wind 2 Bft. Zwaar bewolkt, zonder neerslag
16 augustus 2021	00.00-02.00	Vleermuizen (paar- en winterverblijfplaats)	14°C Wind 3 Bft. Zwaar bewolkt, zonder neerslag
18 augustus 2021	14.00-17.00	Scheppen amfibieën; ophalen materialen marters, controle en ophalen reptielenplaten	19°C Wind 2 Bft. Geheel bewolkt, zonder neerslag
11 september 2021	22.00-00.00	Vleermuizen (paar- en winterverblijfplaats)	17°C Wind 2 Bft. Onbewolkt, zonder neerslag
14 september 2021	15.00-17.00	Scheppen amfibieën	22°C Wind 2 Bft. Vrijwel geheel bewolkt, zonder neerslag

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

In het voorjaar is een kraamkolonie van gewone dwergvleermuis aangetroffen in het hoofdgebouw van het park. De ingang bevond zich aan de zuidzijde van het gebouw in het cilindervormige gedeelte van het gebouw (zie figuur 1). De exacte uitvliegopening is tijdens de avonden niet gelokaliseerd maar bevindt zich aan de binnenkant van het cilindervormige gedeelte.

Daarnaast is een paarterritorium van de gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie figuur 14). Bij het hoofdgebouw is consistent een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen tijdens het paarseizoen. Ondanks dat het dier tijdens het veldbezoek niet in- of uitvliegend is waargenomen, zal het betreffend individu hoogstwaarschijnlijk hier wel zijn vaste (paar)verblijfplaats hebben. Uitgangspunt hierbij is dat de verblijfplaats van het dier zich overal binnen het paarterritorium kan bevinden.

4.1.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele foeragerende vleermuizen rondom het groen waargenomen. De voorgenomen plannen zullen echter niet leiden tot een afname in foerageermogelijkheden.

4.1.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

4.2 Marterachtigen

De wildcamera's hebben van verschillende dieren opnames gemaakt. De relevante opnames betreffen waarnemingen van steenmarter en wezel. Van beide soorten is een enkele waarneming gedaan. In de sporenbuizen zijn enkel sporen van muizen waargenomen, in enkele buizen zeer grote hoeveelheden, zoals in figuur 11 te zien is. Sporen van een marterachtige zijn niet aangetroffen.

4.3 Reptielen

Onder de reptielenplaten zijn geen waarnemingen gedaan van levendbarende hagedis of hazelworm. Aanwezigheid hiervan is redelijkerwijs uitgesloten.

4.4 Amfibieën

In de vijver zijn waarnemingen gedaan van de algemene soorten gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker. Daarnaast is een vinpootsalamander aangetroffen, en zijn in een naastgelegen vijvertje met zeil waarnemingen gedaan van heikikker. Van de overige soorten (Alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker) zijn geen waarnemingen gedaan. Wel was in de grote vijvers veel bijvangst van vis, waaronder Amerikaanse hondsvijvis en ruisvoorn.

4.5 Libellen

Binnen het plangebied zijn waarnemingen gedaan van azuurwaterjuffer, lantaarntje, watersnuffel, vuurjuffer, kleine rood-oogjuffer, smaragdlibel, viervlek, bloedrode heideilbel, grote keizerlibel en blauwe glazenmaker. Van de beschermde soorten zijn geen waarnemingen gedaan. Aanwezigheid hiervan is redelijkerwijs uitgesloten.

4.6 Overige soorten

In de betreffende woningen kunnen ook vogels zonder jaar rond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

Figuur 7: Locatie kraamkolonie gewone dwergvleermuis

Figuur 8: Steenmarter op wildcamera

Figuur 13: Locaties van wildcamera's (rood), sporenbuizen (roze) en reptielenplaten (blauw)

Figuur 9: Wezel op wildcamera

Figuur 10: Voorbeeld sporen sporenbuis

Figuur 14: Locaties kraamkolonie (ster) en paarterritorium (blauwe vlak) van gewone dwergvleermuis, waarneming steenmarter en wezel (rood) en vangsten vinpootsalamander (blauw) en heikikker (geel)

Figuur 11: Voorbeeld sporen sporenbuis

Figuur 12: Vinpootsalamander uit vijver

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Vleermuizen

In het te slopen hoofdgebouw is een kraamkolonie van gewone dwergvleermuis aangetroffen, ook bevindt zich hier een paarterritorium van de gewone dwergvleermuis. Bij de werkzaamheden wordt dit gebouw gesloopt, waarbij de verblijfplaatsen verloren gaan. Dit betreft een overtreding van artikel 3.5 lid 2 en 4 Wnb inzake het vernielen van verblijfplaatsen en het verstoren van de gewone dwergvleermuis.

5.2 Marterachtigen

Middels het onderzoek is de aanwezigheid van wezel en steenmarter aangetoond. Hierdoor moet er van worden uitgegaan dat het plangebied onderdeel is van het leefgebied van deze soorten, en dat alle geschikte verblijfplaatsen voor deze soorten binnen het plangebied gebruikt (kunnen) worden. De steenmarter en wezel zijn beschermd onder artikel 3.10 Wnb. Mogelijk worden bij de werkzaamheden wordt de voortplantingsplaats en rustplaats van deze soorten beschadigd of vernield. Dit betreft een overtreding van artikel 3.10 lid 1 onderdeel b. Afhankelijk van de werkzaamheden, dient een ontheffing te worden verkregen.

5.3 Reptielen

Er zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen binnen het plangebied. De aanwezigheid is daarmee redelijkerwijs uitgesloten. Met betrekking tot deze soorten zijn geen overtredingen te verwachten.

5.4 Amfibieën

In de grote vijver is de beschermde vinpootsalamander aanwezig. Ook is in het naastgelegen kleine vijvertje met zeil ten zuidoosten hiervan heikikker aangetroffen. Heikikker is beschermd onder artikel 3.5 Wnb, en vinpootsalamander onder artikel 3.10 Wnb. De werkzaamheden bij de grote vijver beperken zich tot het uitbreiden van de vijver in het noordoosten. Hier is een glooiende oever aanwezig waardoor veel mogelijkheid is tot ei-afzet. De dieren overwinteren als volwassenen, vinpootsalamanders doen dit deels in het water. Heikikkers en de rest van de vinpootsalamanders trekken na de voortplantingsperiode naar het omliggende habitat.

Bij de werkzaamheden wordt in ieder geval de voortplantingsplaats en rustplaats van vinpootsalamander beschadigd of vernield. Dit betreft een overtreding van artikel 3.10 lid 1 onderdeel b. Bij werkzaamheden aan het kleine zeilvijvertje vindt ook overtreding plaats van artikel 3.5 lid 2 en 4. Om werkzaamheden aan deze betreffende vijvers uit te mogen voeren dient een ontheffing te worden verkregen.

Geadviseerd wordt om allereerst een alternatievenafweging uit te voeren, om het vergraven van de vijver te voorkomen, en in plaats daarvan een nieuwe losse vijver te graven.

5.5 Libellen

Binnen het plangebied zijn geen beschermde libellen waargenomen. Een overtreding met betrekking tot deze soortgroep is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

5.6 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwe-

zige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

De werkzaamheden omtrent de sloop van het hoofdgebouw zijn ontheffingsplichtig met betrekking tot vleermuizen. Hier-voor dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, in dit geval de Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN).

Afhankelijk van de invulling van de werkzaamheden vindt er mogelijk een overtreding plaats met betrekking tot wezel, steenmarter, vinpootsalamander en heikikker. Dit dient nader te worden bepaald.

Daarnaast dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen reptielen en libellen waargenomen. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot reptielen en libellen is uitgesloten. Er hoeft geen ontheffing te worden verkregen, noch zijn er enige vervolgstappen noodzakelijk met betrekking tot deze soort(groep)en.

Tabel 1 Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Hoeveel	Overtreding	Maatregelen
Vleermuizen	Ja	+/- 35	Ja	Aanvragen van een ontheffing voor gewone dwergvleermuis is aan de orde is
Marterachtigen	Ja	Steenmarter en wezel	Mogelijk	Afhankelijk van de invulling van de werkzaamheden zal worden bepaald in hoeverre het treffen van maatregelen dan wel het aanvragen van een ontheffing aan de orde is
Reptielen	Nee	-	-	-
Amfibieën	Ja	Heikikker en vinpootsalamander	Mogelijk	Afhankelijk van de invulling van de werkzaamheden zal worden bepaald in hoeverre het treffen van maatregelen dan wel het aanvragen van een ontheffing aan de orde is
Libellen	Nee	-	-	-
Overige soorten ²	Mogelijk	-	Mogelijk	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

² Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidend ecoloog.

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Heikikker, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.
- Handleiding Kleine Marters in relatie tot soortbescherming, Provincie Noord-Brabant.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden

waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet

natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een diersoort dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winter rust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorst-vrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01